

9 IZDATKI IN VIRI FINANCIRANJA ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

UVOD

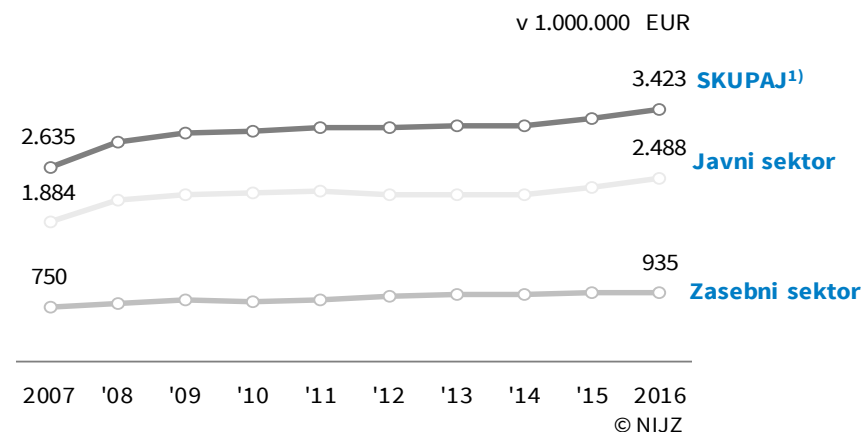
V letu 2016 so tekoči izdatki za zdravstvo znašali 3.423 milijonov evrov, kar je bilo nominalno za 4 % več kot v letu 2015. Tretjina tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo financiranih iz zasebnih virov. Največ sredstev, tj. nekoliko več kot tri četrtine, je bilo porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja ter za zdravila in drugo medicinsko blago. Glede na leto 2015 so se v strukturi tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo najbolj povečali izdatki za preventivo, zmanjšali pa izdatki za storitve rehabilitacije.

Podatki o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva v Sloveniji, ki jih prikazujemo v tem sklopu, so pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo SHA, kar je kratica za metodologijo sistema zdravstvenih računov (ang. System of Health Accounts).

Sklop osnovnih tabel v okviru te metodologije prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune (ang. International Classification of Health Accounts-ICHA), ki zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo, in sicer po vrstah zdravstvenih obravnav (funkcionalni klasifikaciji, ICHA-HC), po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP), po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).

Pri pripravi podatkov o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva je od leta 2014 dalje upoštevana nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0). Ta med drugim ne zajema več izdatkov za investicije v zdravstvu, zato so predstavljeni le tekoči izdatki za zdravstvo.

9. Slika 1: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po virih financiranja, Slovenija, 2007–2016^{2) 3) 4)}

¹⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

²⁾ Od 2014 dalje v veljavi metodologija SHA 2011.

³⁾ Podatki v obdobju 2010–2015 (Kurativno zdravljenje; Sektor država / Centralna država) so bili revidirani zaradi enkratnega transferja iz državnega proračuna v letu 2017 za pokrivanje presežka odhodkov nad prihodki bolnišnic iz preteklih let.

⁴⁾ Podatki za leto 2014 in 2015 so bili revidirani zaradi prerazvrstitve določenih izdatkov med kategorijami HC.1 in HC.2.

Viri: SURS

9. Tabela 1: **Izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo** po virih financiranja, Slovenija, 2007–2016^{2) 3) 4)}

v 1.000 EUR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Javni sektor										
Celotni izdatki	1.997.410	2.343.143	2.452.719	2.398.411	2.424.971	2.420.571	2.393.262
Tekoči izdatki	1.884.239	2.191.143	2.262.619	2.286.649	2.322.671	2.273.471	2.274.162	2.275.399	2.368.805	2.487.636
Zasebni sektor										
Celotni izdatki	764.282	809.808	869.240	830.329	868.898	905.340	925.847
Tekoči izdatki	750.277	787.793	833.840	827.930	840.798	886.040	912.047	924.260	932.981	935.088
SKUPAJ⁵⁾										
Celotni izdatki	2.761.692	3.152.951	3.321.959	3.228.742	3.293.869	3.325.911	3.319.109
Tekoči izdatki	2.634.516	2.978.936	3.096.459	3.114.580	3.163.469	3.159.511	3.186.209	3.199.659	3.301.787	3.422.724

¹⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

²⁾ Od 2014 dalje v veljavi metodologija SHA 2011.

³⁾ Podatki v obdobju 2010 - 2015 (Kurativno zdravljenje; Sektor država/Centralna država) so bili revidirani zaradi enkratnega transferja iz državnega proračuna v letu 2017 za pokrivanje presežka odhodkov nad prihodki bolnišnic iz preteklih let.

⁴⁾ Podatki za leto 2014 in 2015 so bili revidirani zaradi prerazvrstitve določenih izdatkov med kategorijami HC.1 in HC.2 (HC.2.3 Ambulantna rehabilitacija).

⁵⁾ Zaradi zaokroževanja se vsote lahko ne ujemajo.

Viri: SURS

Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo so se v obdobju 2007–2016 vseskozi povečevali, izjema je le leto 2012, ko so bili za nekaj milijonov evrov nižji v primerjavi z letom poprej.

Iz zasebnih virov gre vsako leto približno tretjina vseh sredstev za financiranje zdravstvenega varstva. Razmerje med javnimi in zasebnimi viri pri financiranju zdravstvenega varstva je v 2016 primerjavi z letom 2015 ostalo bolj ali manj nespremenjeno (73 % : 27 %) . Sicer so se sredstva iz obeh virov za ta namen v 2016 povečala: sredstva iz javnih virov za 5 %, sredstva iz zasebnih pa za 0,2 %.

9. Tabela 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po namenih, Slovenija, 2016

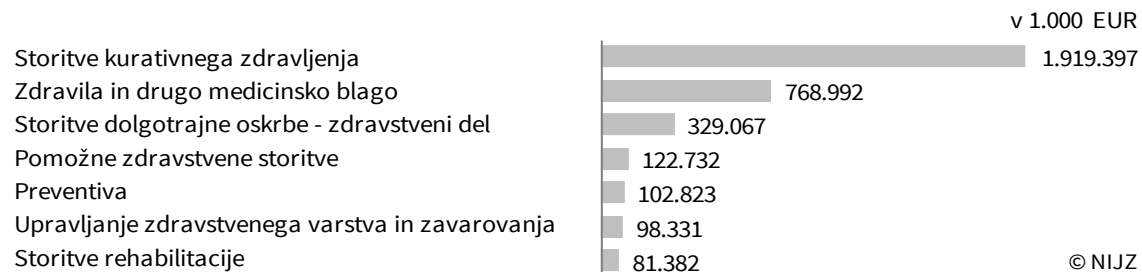
v 1.000 EUR

		Sektor država	Skladi socialne varnosti	Družbe brez zavarovalnic	Zavarovalnice	Gospodinjstva	NPISG¹⁾	SKUPAJ²⁾
Nameni zdravstvenega varstva								
Storitve kurativnega zdravljenja	HC.1	36.389	1.532.127	-	197.957	152.359	565	1.919.397
Storitve rehabilitacije	HC.2	-	43.069	-	26.255	11.086	972	81.382
Storitve dolgotrajne oskrbe - zdravstveni del	HC.3	62.817	252.574	-	2.377	9.993	1.306	329.067
Pomožne zdravstvene storitve	HC.4	-	87.042	-	34.522	1.167	-	122.732
Zdravila in drugo medicinsko blago	HC.5	381	357.328	-	174.896	236.198	189	768.992
Preventiva	HC.6	14.098	47.934	39.944	-	-	848	102.823
Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja	HC.7	16.561	37.316	-	44.454	-	-	98.331
SKUPAJ²⁾		130.247	2.357.389	39.944	480.461	410.803	3.880	3.422.724
Z zdravstvenim varstvom povezane storitve								
Storitve dolgotrajne oskrbe - socialni del ³⁾	HCR.1	52.261	-	8	-	117.352	164	169.786

¹⁾ Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva.²⁾ Zaradi zaokroževanja se vsote lahko ne ujemajo.³⁾ Kategorija HCR.1 ni zajeta v agregat celotnih izdatkov za zdravstveno varstvo.

Viri: SURS

Glavni nosilci financiranja zdravstvenega varstva so skladi socialne varnosti; ti so v letu 2016 pokrili nekoliko več kot dve tretjini (69 %) tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo, medtem ko so zavarovalnice krile 14 % in t. i. plačila iz žepa oziroma viri iz naslova gospodinjstev 12 % tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo.

9. Slika 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po namenih, Slovenija, 2016

Viri: SURS

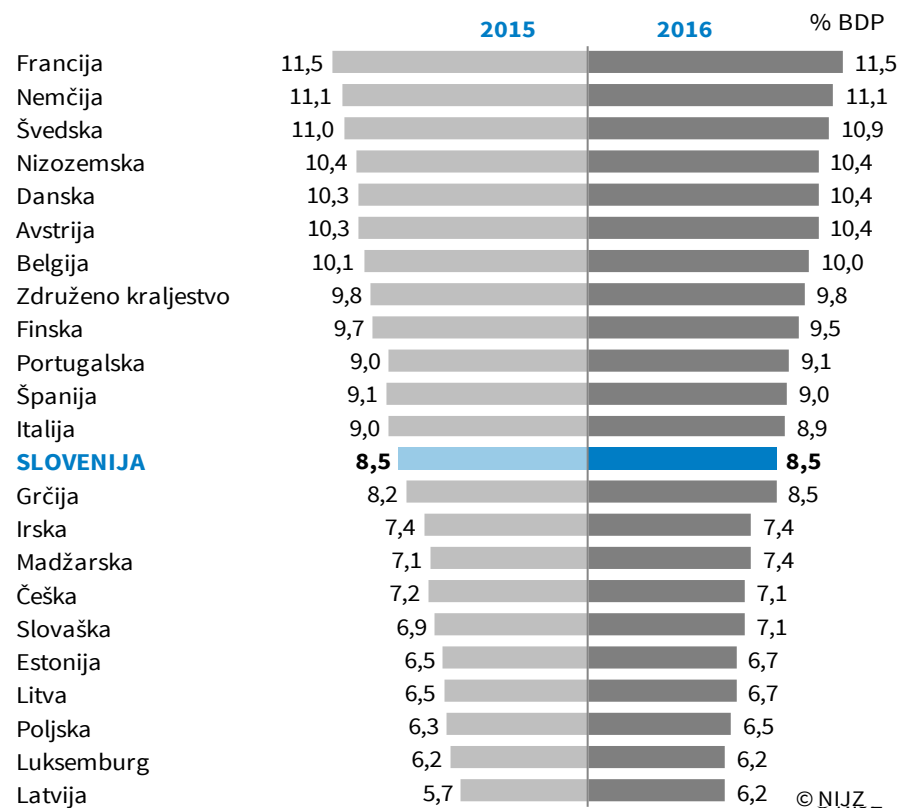
Nekoliko več kot tri četrtine tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo v 2016 porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja (56 %) ter za zdravila in drugo medicinsko blago (22 %). Tem so po deležu v strukturi tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo sledili izdatki za storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe – zdravstveni del, ki so v letu 2016 znašali 329 milijonov evrov in so predstavljali 10-odstotni delež. Sicer so znašali celotni izdatki za dolgotrajno oskrbo v letu 2016 več, tj. 499 milijonov evrov (2-odstotna rast v primerjavi z letom 2015).

K zdravstvenemu vidiku dolgotrajne oskrbe je treba prišteti še izdatke za socialne storitve dolgotrajne oskrbe (170 milijonov evrov), kar sicer po definiciji ni zajeto v agregat tekočih izdatkov za zdravstvo.

Sledili so izdatki za pomožne zdravstvene storitve in preventivo, ki so v strukturi tekočih izdatkov skupaj predstavljali 7-odstotni delež (prvi 4 in drugi 3 odstotni delež). Trije odstotki tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo so bili v tem letu porabljeni za financiranje upravljanja zdravstvenega varstva in zavarovanja in najmanj, tj. 2 %, za storitve rehabilitacije.

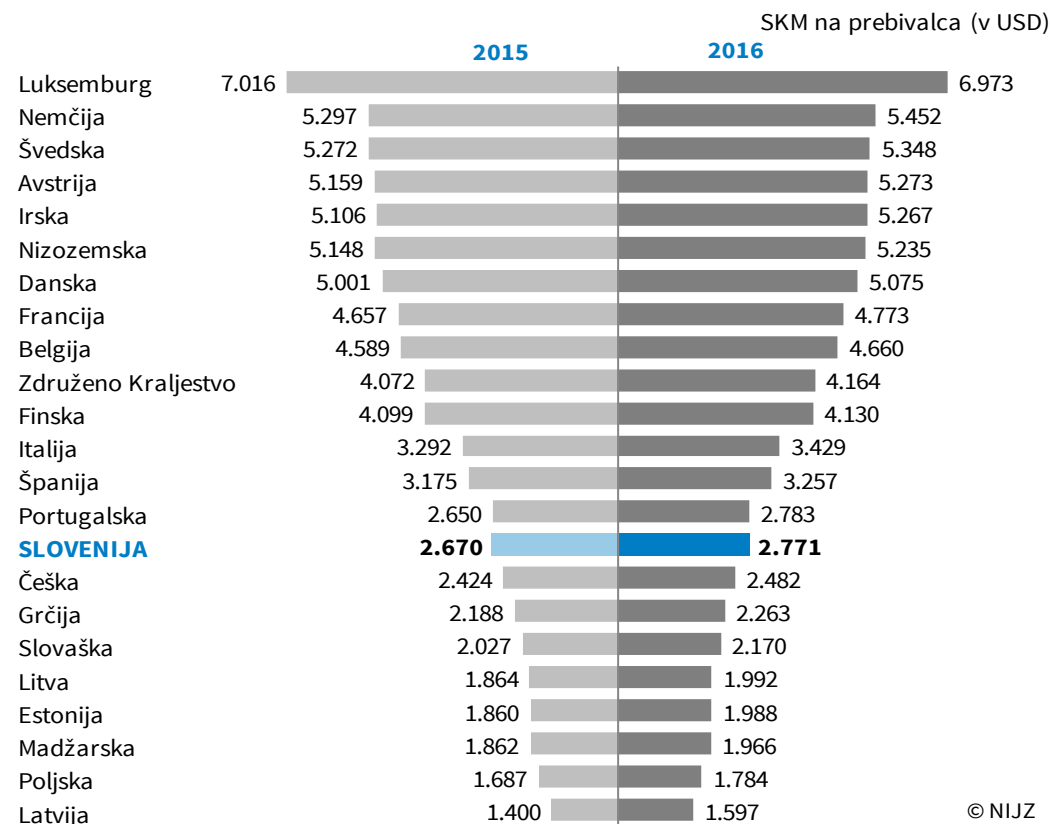
MEDNARODNE PRIMERJAVE

9. Slika 3: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** v odstotnem deležu BDP, Slovenija in nekatere države EU28¹⁾, 2015 in 2016

¹⁾ Prikazane tiste države članice EU28, ki imajo podatke pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov (SHA 2011).
Viri: OECD, <http://stats.oecd.org>, 3.9.2018

V letu 2016 so tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v Sloveniji znašali 8,5 % BDP, kar nas uvršča na 13. mesto med 23 državami članicami EU, ki so podatke zbrale v skladu s SHA 2011.

Sicer pa so največji delež BDP (med 11 % in 12 %) za zdravstveno varstvo leta 2016 namenile Francija, Nemčija in Švedska, za polovico manj oziroma najmanj pa Latvija, Luksemburg in Poljska (okrog 6 %).

9. Slika 4: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** v SKM¹⁾ na prebivalca (v USD), Slovenija in nekatere države EU28²⁾, 2015 in 2016

¹⁾ Standard kupne moči.

²⁾ Prikazane tiste države članice EU28, ki imajo podatke pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov.

Viri: OECD, <http://stats.oecd.org>, 3.9.2018

Za boljšo primerjavo med državami članicami EU glede izdatkov za zdravstveno varstvo OECD izračunava kazalnik, ki izloča učinek razlik v ravni cen med državami, in sicer gre za izdatke za zdravstvo v standardih kupne moči (SKM) na prebivalca (v USD).

Izračunana vrednost tega kazalnika za leto 2016 Slovenijo uvršča na 15. mesto. Država, ki je bila leta 2016 na samem vrhu po vrednosti omenjenega kazalnika, je Luksemburg z 6.973 SKM v USD na prebivalca. Sledile so Nemčija, Švedska in Avstrija s 5.300 do 5.500 SKM v USD na prebivalca. Najmanj izdatkov, izraženih v SKM v USD na prebivalca, pa sta leta 2016 zdravstvu namenili Latvija in Poljska, med 1.600 in 1.800 USD.

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SHA	Sistem zdravstvenih računov	SHA je angleška kratica za mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov, ki prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune. Ta klasifikacija zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo: po vrstah zdravstvenih obravnav – funkcionalni klasifikaciji (ICHA-HC); po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP); po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	A System of Health Accounts
ICHA-HP	Klasifikacija po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev	Med dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev sodijo: HP.1. Bolnišnice, HP.2. Ustanove za zdravstveno nego in domovi, HP.3. Izvajalci ambulantnih zdravstvenih storitev, HP.4. Izvajalci pomožnih zdravstvenih storitev, HP.5. Lekarne in drugi ponudniki medicinskega blaga, HP.6. Izvajalci preventive, HP.7. Splošna zdravstvena administracija in zavarovanje, HP.8. Druge dejavnosti, HP.9. Tujina.	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	ICHA-HP Classification of Health Care Providers

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
ICHA-HC	Klasifikacija zdravstvenih obravnav (t. i. funkcionalna klasifikacija)	<p>Med zdravstvene obravnave in proizvode sodijo:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zdravstvene obravnave in proizvodi <ol style="list-style-type: none"> HC.1. Storitve kurativnega zdravljenja, HC.2. Storitve rehabilitacije, HC.3. Storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe, HC.4. Pomožne zdravstvene storitve, HC.5. Zdravila in drugo medicinsko blago, HC.6. Preventiva HC.7. Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja Z zdravstvom povezane storitve <ol style="list-style-type: none"> HCR.1. Dolgotrajna oskrba – socialne storitve 	<p>http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124</p> <p>in</p> <p>http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0</p>	ICHA-HC Functional Classification of Health Care
ICHA-HF	Klasifikacija virov financiranja	<p>Glavni viri financiranja zdravstvenih storitev so HF.1. Sektor država, HF.2 Zasebni izdatki (brez izdatkov in žepa) HF.3 Neposredna plačila gospodinjstev in HF.4 Tujina. Podatki so na voljo tudi na nižjih ravneh.</p>	<p>http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124</p> <p>in</p> <p>http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0</p>	ICHA-HF Classification of Health Care Financing
PKM	Paritete kupne moči	<p>PKM so splošno opredeljene kot prostorski cenovni deflatorji in pretvorniki valut, ki izločajo učinek razlik v ravni cen med državami.</p>	<p>V svoji najenostavnejši obliki so PKM preprosta razmerja cen posameznih proizvodov in storitev v nacionalnih valutah med državami.</p> <p>Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789</p>	Purchasing power parities

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SKM	Standard kupne moči	Slovenska kratica SKM je oznaka za umetno, fiktivno valuto, ki je na ravni povprečja držav EU enaka enemu evru. Trenutno je 1 SKM enak 1 evru na ravni EU-28. SKM ali "EU-28 evro" je "valuta", ki odraža povprečno raven cen v EU-28.	Rezultati so prvenstveno namenjeni primerjavi med državami v istem letu. Za časovne primerjave, to je za primerjave med leti, so manj primerni. Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789	Purchasing power standards (PPS)

SEZNAM SLIK IN TABEL

SEZNAM SLIK

9. Slika 1: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2007–2016 ^{2) 3) 4)}	9-2
9. Slika 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2016	9-5
9. Slika 3: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v odstotnem deležu BDP, Slovenija in nekatere države EU28 ¹⁾ , 2015 in 2016	9-6
9. Slika 4: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v SKM ¹⁾ na prebivalca (v USD), Slovenija in nekatere države EU28 ²⁾ , 2015 in 2016	9-7

SEZNAM TABEL

9. Tabela 1: Izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2007–2016 ^{2) 3) 4)}	9-3
9. Tabela 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2016	9-4